

Fylkesdelplan for Hardangervidda

Referat fra styringsgruppemøte 4. november 2008

Møtested:	Lampeland Hotell, i Flesberg kommune
Møtetid:	4. november 2008, kl. 10 – 17
Til stede fra styringsgruppa:	Lars Bjaadal, Telemark fylkeskommune (leder av styringsgruppa) Jørund A. Ruud, Telemark fylkeskommune Morten Johannesen, Fylkesmannen i Telemark (vara for Kari Norheim-Larsen) Arne Vinje, Vinje kommune Runolf Stegane, Buskerud fylkeskommune (vara for Roger Ryberg) Mette Lund Stake, Buskerud fylkeskommune Kirsti Kolle Grøndahl, Fylkesmann i Buskerud Kirsten Gjestemoen Hovda, Nore og Uvdal kommune Erik Kaupang, Hol kommune Magnar Lussand, Hordaland fylkeskommune (kun fra kl. 10-14) Anved Johan Tveit, Eidfjord kommune Olav H. Opedal, Villreinnemnda
Forfall i styringsgruppa:	Kari Nordheim-Larsen, Fylkesmannen i Telemark Terje Åsen, Fylkesmannen i Hordaland Berit W. Eldøy, Hordaland fylkeskommune Roger Ryberg, Buskerud fylkeskommune Steinar Berthelsen, Rollag kommune Mona Hellesnes, Ulvik herad Solfrid Borge, Ullensvang herad Gard Folkvord, Odde kommune Erik Haatvedt, Tinn kommune
Til stede fra administrasjon:	Øystein Vatnar, Fylkesmannen i Telemark Anders Horgen, Fylkesmann i Buskerud Heidi Jønholt, Telemark fylkeskommune Gudrun Mathiesen, Hordaland fylkeskommune Lasse Mathisen, Vinje kommune Dorthe Huitfeldt, Vinje kommune Bjørn Bjørnsen, Tinn kommune Oddmund Olesrud, Tinn kommune Svenn Berglie, Odde kommune Grete Blørstad, Nore og Uvdal kommune Jarle Grevstad, Ulvik kommune Gunnar Elnan, Eidfjord Hege Jaren, Rollag kommune Ellen Korvald, prosjektleder
Foredragsholdere	Tore Bjørge, Hordaland fylkeskommune Kit Hedegart Flaata, Hardangervidda grunneigarsamskipnad Otto Galleberg, Fylkesmann i Buskerud Guro Lien, stipendiat i Tinn og Vinje kommuner Erik Plathe, Asplanviak
Møteleder:	Lars Bjaadal
Referent:	Ellen Korvald

Del 1.

Faglig seminar om *næringsmessig bruk av Hardangervidda og randområdene rundt:*

- Bruken av Hardangervidda gjennom tidende - kulturhistorisk tilbakeblikk v/fylkesarkeolog Tore Bjørge, Hordaland fylkeskommune
- Hva er viktig for grunneiernes næringsutøvelse når arealbruk på og rundt Hardangervidda fastsettes? v/Kit Hedegart Flaata, leder av Hardangervidda Grunneigarsamskipnad
- Bondens "mangesysleri" - hvilket handlingsrom har bøndene i LNF-områdene v/Otto Galleberg, Fylkesmannens landbruksbruksavdeling i Buskerud
- Bærekraftig og naturbasert reiseliv - muligheter og begrensninger i villreinens nærområder v/Guro Lien, stipendiat i Tinn og Vinje kommuner
- Langsiktige arealstrategier for bærekraftig næringsutvikling i fjellkommuner v/Erik Plathe, AsplanViak

Del 2. Styringsgruppemøte, der også den administrative gruppa var til stede.

Lars Bjaadal orienterte innledningsvis om en noen milepæler siden styringsgruppa var samlet i Tyssedal 21. mai i år:

- Alle tre fylkesutvalg fattet parallelle vedtak om høring av planprogrammet i løpet av juni.
- Planprogrammet ble i juli sendt ca. 320 adressater til høring. Det ble samtidig invitert til informasjonsmøte på Skinnarbu 24. september.
- 10. september orienterte styringsgruppeleder flertallsfraksjonen i miljø- og energikomiteen om planarbeidet.
- 24. september ble informasjonsmøtet på Skinnarbu gjennomført med ca. 50 deltakere.
- 23. oktober var prosjektleder i møte med formannskapene i de fire Hordalandkommunene, i Eidfjord. Tilsvarende møte skal gjennomføres i Buskerud 13. november.
- Delprosjekt om Lufsjåtangen er i gang med NINA som prosjektleder. 14. oktober ble det gjennomført et informasjons- og drøftingsmøte med lokale ressurspersoner fra bygdene rundt på Imingfjell Turistheim.

Sak 1. Planprogram for fylkesdelplanen – etter høring.

Prosjektleder orienterte om høringen og de viktigste forslag til endringer i planprogrammet som er foreslått på bakgrunn av høringen (jfr. utsendt materiale), samt AU's behandling av dette i deres møte tidligere samme dag. AU vedtok følgende:

AU anbefaler styringsgruppa å slutte seg til det reviderte planprogrammet, datert 27.10.08, med følgende endringer:

1. *Fylkesdelplan for Telemark ble godkjent av Regjeringen i april 2003. (s. 12)*
2. *Merknad om at fylkesmannen i Hordaland har innsigelse til planer i Eidfjord og Ulvik må tydeliggjøres med at dette er knyttet til pågående prosesser. (s.15 og 17)*
3. *Statsskog bør nevnes som grunneieraktør, på linje med private grunneierorganisasjoner og fjellstyrer. (s. 19)*
4. *I avsnitt om kulturminner skal det tydeliggjøres at et slikt slik prosjekt i regi av fylkesdelplanarbeidet primært er rettet mot randområdene utenfor verneområdene, og mot denne planens fokusområde som er villrein. (s. 28)*
5. *Avsnitt om ny plan- og bygningslov og juridiske bestemmelser strykes. (s. 30)*

Styringsgruppa sluttet seg til AU's anbefaling supplert med følgende:

- AU's pkt. 4 suppleres med *opplevelsesbaserte næringer* som fokusområde
- Kap. 6.1 s. 23, setningen "Avklaring av begrepsbruk, og rammer for ulike bruksformer i og utenfor villreinens leveområder vil stå sentralt." skal suppleres med *For eksempel skal pbl's regler legges til grunn når det gjelder byggetiltak i LNF (landbruksbygg, næring spredt og fritidsboliger).*

Styringsgruppas samlede vedtak ble da:

Styringsgruppa slutter seg til revidert planprogram datert 27.10.08 med følgende endringer:

- a. *Fylkesdelplan for Telemark ble godkjent av Regjeringen i april 2003. (s. 12)*
- b. *Merknad om at fylkesmannen i Hordaland har innsigelse til planer i Eidfjord og Ulvik må tydeliggjøres med at dette er knyttet til pågående prosesser. (s.15 og 17)*

- c. Statsskog nevnes som grunneieraktør, på linje med private grunneierorganisasjoner og fjellstyrer. (s. 19)
- d. I avsnitt om kulturminner skal det tydeliggjøres at et slikt prosjekt i regi av fylkesdelplanarbeidet primært er rettet mot randområdene utenfor verneområdene, og mot denne planens fokusområde som er villrein, men også opplevelsesbaserte næringer. (s. 28)
- e. Avsnitt om ny plan- og bygningslov og juridiske bestemmelser strykes. (s. 30)
- f. Kap. 6.1 s. 23, setningen "Avklaring av begrepsbruk, og rammer for ulike bruksformer i og utenfor villreinens leveområder vil stå sentralt." skal suppleres med *For eksempel skal pbl's regler legges til grunn når det gjelder byggetiltak i LNF (landbruksbygg, næring spredt og fritidsboliger).*

Planprogrammet vil bli revidert i henhold til dette. Det vil bli forelagt Miljøverndepartementet med det første. Likedan vil felles sak til de tre fylkesutvalgene bli utarbeidet i samarbeid mellom prosjektleder og administrasjonen i de tre fylkene. Eventuelle merknader fra Miljøverndepartementet forutsettes å bli lagt fram i fylkesutvalgene ved sluttbehandlingen der.

Sak 2. Utredningsområdets grenser.

AU drøftet i møte 23. september prinsipper for avgrensning av utredningsområdet. Kort oppsummert:

Villreinrelaterte premisser:

- Alle arealer som pågående villreinkartlegging definerer som biologisk sett leveområder bør med, samt influensområder utenfor.
- Jaktvaldgrensene bør ikke være premiss.

Andre planer:

- Arealavgrensningen bør "møte" andre fylkesdelplaner, som Blefjellplanen og Setesdal/Ryfylkeplanen. Kanskje noe overlapp.

Bruk og bygdeutvikling:

- Planperspektivet - både bruk og vern. Vide grenser muliggjør både villrein og bygdeutvikling. Men: "bruk" handler om ulike bruksformer både innenfor og utenfor villreinområdet.

Utredningsområde:

- Planarbeidet bør starte med et **utredningsområde**. Dette skal innskrenkes i det videre planarbeidet dersom man mener en så vid avgrensning ikke er hensiktsmessig.
- Utredningsområdet bør strekkes ut til naturlige barrierer som veger, jernbane og vassdrag. Eksempelvis E134 over Haukeli, Hardangerfjorden, Bergensbanen, Lågen i Dagali, Tunhovdfjorden og Rv 40 i Numedal.

Disse prinsippene, samt en kartskisse som viser hovedtrekk i en slik avgrensning, ble presentert for styringsgruppa.

Flere av styringsgruppas medlemmer ga uttrykk for at dette ble et svært stort område, og de var bekymret for at dette skal vekke store lokale motforestillinger.

På den annen side ble det understreket

- at det er åpenbart at et så stort utredningsområde omfatter mer enn det endelige planområdet.
- at det er viktig at hvis man definerer et stort utredningsområde, må man samtidig invitere kommunene til å drøfte hvilke arealer kommunene mener er uten påvirkning til Hardangervidda og villreinens leveområder, og derfor bør gå ut av planområdet.
- at det kan være gunstig med et stort utredningsområde for å beskrive sammenhengene på og rundt Hardangervidda.

Styringsgruppa konkluderte med ta utgangspunkt i et stort utredningsområde. Den administrative gruppa fikk i oppgave å finjustere grensene der den mener dette bør gjøres.

Spørsmålet om utredningsområdets grenser må drøftes/behandles i hver kommune før det endelig fastsettes av styringsgruppa.

Sak 3. Videre framdrift.

Hovedfokus på kort sikt vil være følgende:

- Slutføre planprogram (fylkesutvalgene og Miljøverndepartementet)

- Villreinkartleggingen: Avsluttes av Villreinsenteret i høst, vårt planprosjekt må om nødvendig bidra til å sikre lokal forankring og tillit til dette arbeidet.
- Forankre planarbeidet lokalt, bla. gjennom fylkesvise politikermøter
- Legge rammer og få i gang lokale planprosesser i alle kommuner:
 - Drøfte yttergrenser
 - Gjennomføre lokale planprosesser
- Ulike delprosjekter - hva skal prioriteres og hvordan finansiere
- Kartlegging, datafangst, områdebeskrivelse

Hovedfokus på litt lengre sikt, fra midt i 2009, vil være følgende:

- Planprinsipper
- Utarbeide planforslag
- Konsekvensvurderinger

Møter i 2009:

Møtehyppighet for styringsgruppa ble drøftet. Styringsgruppa ønsker å følge arbeidet relativt tett. Det ble antydnet 4 møter i løpet av neste år.

For at referanseforumet skal få en reell betydning, må det holdes noen flere møter. Det ble antydnet 3 møter i løpet av 2009.

AU må ha hyppigere møter. Deres første møte er berammet til 14. januar.

Den administrative gruppa vurderer selv sitt møtebehov. Men det er aktuelt at denne også deltar på styringsgruppemøter, som i dette møtet.

Det ble skissert og drøftet en plan for faglige miniseminar tilknyttet styringsgruppemøtene. Aktuelle tema framover er:

- villrein (Villreinsenterets kartlegging, Lufsjåprosjektet, om villrein generelt)
- lokalsamfunnsutvikling med befaring (Møsvatn?) og konsekvensvurderinger
- friluftsliv og naturvern

Det vil bli laget en møteplan for 2009. Det ble oppfordret til å legge ulike typer møter inn til hverandre mht. tid og sted.

Ellen Korvald e f
prosjektleder